
PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

RAPORT Z BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO W GMINIE SANOK

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Tabela 1. Płeć

	N=199	%
kobieta	105	52,8
mężczyzna	94	47,2

źródło: badania własne

W badaniu udział wzięło 52,8% kobiet oraz 47,2% mężczyzn.

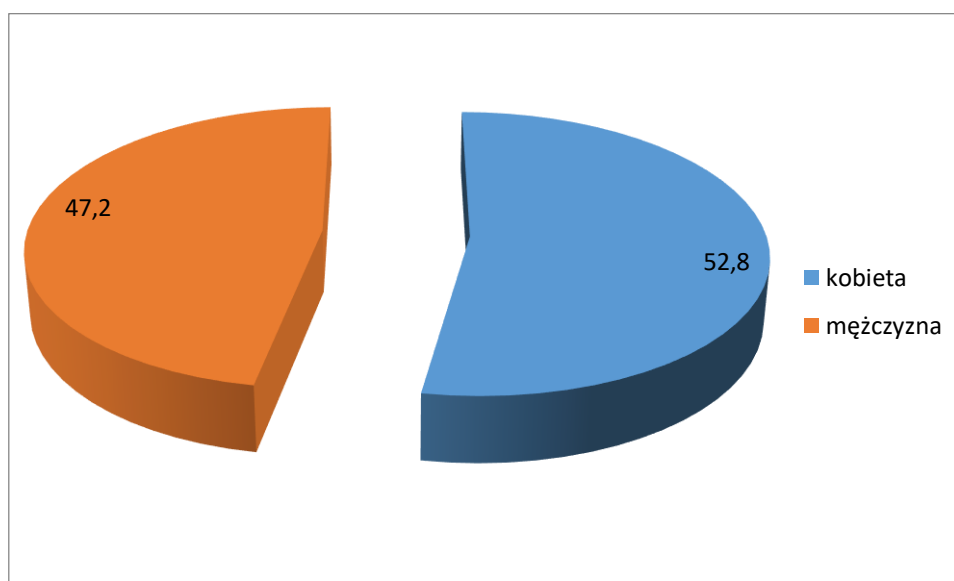

Tabela 2. Wiek

	N=199	%
<26	43	21,6
26-35	73	36,7
36-45	42	21,1
46-55	16	8
56-65	16	8
>65	6	4,5

źródło: badania własne

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Badanych poproszono o zadeklarowanie wieku. 36,7% respondentów wskazało na wiek 26-35 lat. Poniżej 26 roku było 21,6% badanych. Co piąty ankietowany (21,1%) to osoba w wieku 36 – 45 lat. Osoby w wieku 46-55 roku życia stanowili 8% badanych, podobnie - 8% ankietowanych to osoby w wieku 56-65lat. Najmniej liczną grupą, 4,5%, respondentów były osoby powyżej 65 roku życia.

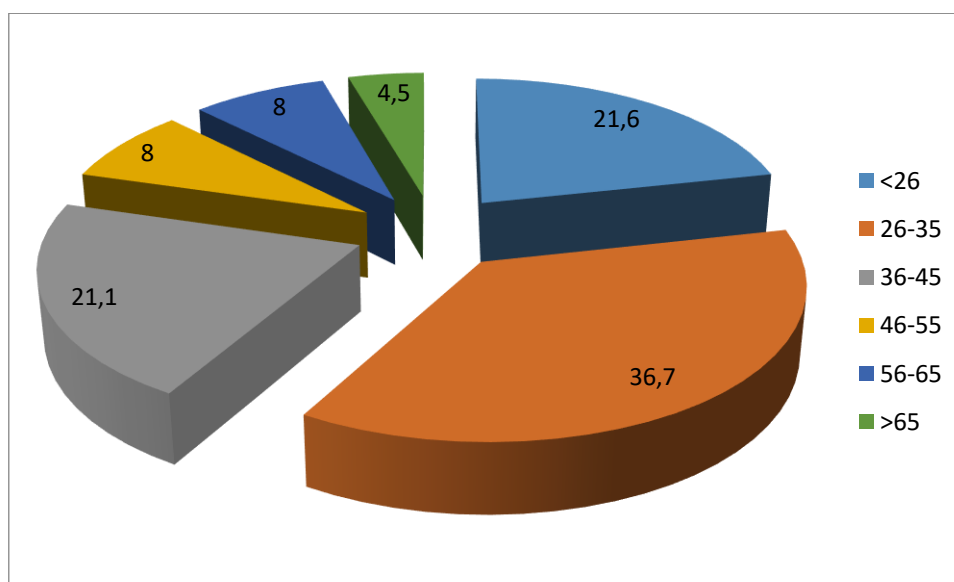

Tabela 3. Status

	N=199	%
mieszkaniec	148	74,4
turysta	51	25,6

źródło: badania własne

Wśród badanych 74,4% to mieszkańcy gminy, a 25,6% respondentów to turyści.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

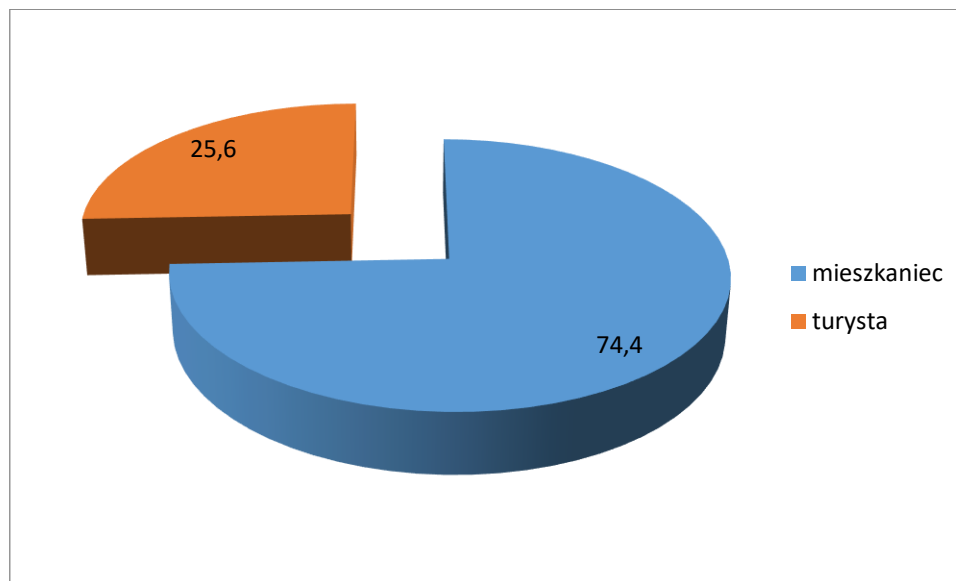

Tabela 4. Miejscowość zamieszkania

	N	%		N	%		N	%
Sanok	87	43,7	Dębno	1	0,5	Susex- Wielka Brytania	2	1
Ustrzyki Górne	1	0,5	Tarnów	2	1	Krzeszowice	1	0,5
Międzybrodzie	3	1,5	Łańcut	1	0,5	Łódź	2	1
Rzeszów	5	2,5	Kielce	2	1	Bochnia	1	0,5
Liszna	7	3,5	Myślenice	3	1,5	Gaj	1	0,5
Prusiek	2	1	Juowce	2	1	Długie	1	0,5
Warszawa	4	2	Stróże Małe	1	0,5	Falejówka	2	1
Zablotce	1	0,5	Wolica	1	0,5	Besko	1	0,5
Kielce	1	0,5	Tychy	1	0,5	Tarnów	1	0,5
Drobin	1	0,5	Katowice	1	0,5	Chorzów	1	0,5
Juowce	2	1	Elbląg	2	1	Nowy Sącz	1	0,5
Poznań	1	0,5	Gorlice	1	0,5	Raczkowa	1	0,5
Częstochowa	1	0,5	Mogielany	2	1	Dobra	4	2

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Skawina	1	0,5	Lesko	3	1,5	Hłomcza	1	0,5
Ruda Śląska	1	0,5	Zagórz	3	1,5	Pisarowce	1	0,5
Cmolas	1	0,5	Pławce	1	0,5	Bykowce	2	1
Czerteż	2	1	Limanowa	2	1	Załuż	1	0,5
Kraków	6	3	Laliny	1	0,5	Niebieszczany	2	1
Trepcza	4	2	Skarżysko Kamienna	1	0,5	Strachocina	2	1
Zarszyn	2	1	Prusinek	1	0,5	Pakoszówka	2	1
Miskolc (Hungary)	2	1	Posada Jaśliska	2	1	SUMA	199	100
Krzywca	1	0,5	Markowce	1	0,5			

źródło: badania własne

Respondenci reprezentowali wiele miejscowości. 43,7% respondentów jako miejsce zamieszkania wskazało Sanok. W Lisznej mieszka 3,5% pytanym. Mieszkańcy Krakowa stanowią 3% badanych. Nie wiele mniej, bo 2,5% ankietowanych to osoby mieszkające w Rzeszowie. 2% badanych to mieszkańcy Warszawy podobnie Dobrej i Trepczy (po 2%). Na Międzybrodzie, Zagórz, Myślenice, Lesko wskazało 1,5% ankietowanych (dla każdego miasta).

Tabela 5. Z czym kojarzy się Pan(i) słowo krajobraz?

	N	%		N	%		N	%
malarstwo	3	0,6	klimat	5	0,9	biologia/geografia	2	0,4
szkoła	2	0,4	typ zabudowy	2	0,4	okolica	4	0,2
wakacje	4	0,7	roślinność	10	1,8	drzewa	2	0,2
piękno	23	4,3	morze	1	0,2	trawa	1	0,2
niebo	7	1,3	polany łąki	2	0,4	doliny	1	0,2
przyroda	89	16,7	budynki	2	0,4	zasoby naturalne	1	0,2
widok	67	12,6	radość	1	0,2	Polska	1	0,2

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

relaks	3	0,6	Bieszczady	1	0,2	uczucie	1	0,2
zachód Słońca	2	0,4	Słońce	5	0,9	obraz	1	0,2
góry	40	7,5	cisza	2	0,4	powietrze	2	0,4
architektura	19	3,6	las	2	0,4	zwiedzanie	1	0,2
przestrzeń	15	2,8	romantyczność	1	0,2	zalew	1	0,2
panorama	23	4,3	wzruszenie	1	0,2	plener	1	0,2
pejzaż	6	1,1	rośliny, zwierzęta charakterystyczne dla danego miejsca	6	1,1	woda	3	0,6
drzewa	7	1,3	zabudowania	6	1,1	kontemplacja	1	0,2
poła uprawne	4	0,7	otoczenie	5	0,9	zdjęcie	1	0,2
lasy	28	5,2	czystość	1	0,2	Bałtyk	1	0,2
rzeki	9	1,7	estetyka	1	0,2	park	1	0,2
chmury	2	0,4	ciepłem	1	0,2	ekologia	2	0,4
pogoda	4	0,7	magią	1	0,2	poezja	1	0,2
zieleni	19	3,6	ochrona przyrody	1	0,2	zachwianie między naturą a zabudowaniem	1	0,2
rozmaitość	2	0,4	zabudowa	4	0,7	krajobraz zbliżony do pierwotnego o dużych walorach przygranicznych	1	0,2
środowisko	2	0,4	zwierzęta	2	0,4	krajobraz zmieniony kulturowo przez człowieka	1	0,2

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

odpoczynek	8	1,5	zagospodarowanie terenu	1	0,2	krajobraz zdegradowany	1	0,2
spokój	8	1,5	polany	2	0,2	doliny	1	0,2
świat	1	0,2	otwarta przestrzeń	1	0,2	architektura	1	0,2
uksztaltowanie terenu	16	3	turystyka	4	0,7	zasoby mineralne	1	0,2
pora roku	1	0,2	zabytki1	4	0,7	charakterystyczne dla tego terenu uprawy	1	0,2
porządek	1	0,2	budynki sakralne	1	0,2	natura	2	0,4
pejzaż	1	0,2	specyfika regionalna	1	0,2	SUMA	534	100
spokój	1	0,2	zagospodarowanie terenu	1	0,2			

źródło: badania własne

Badanych zapytano o skojarzenia dotyczące słowa krajobraz. Respondenci wskazali bardzo wiele skojarzeń z tym słowem. Najczęściej pojawiające się skojarzenia to: przyroda – 16,7%, widok 12,6%, góry 7,5%, lasy 5,2%, panorama 4,3%, piękno 4,3%.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Tabela 6. Czy na terenie Gminy Sanok występują następujące zjawiska?

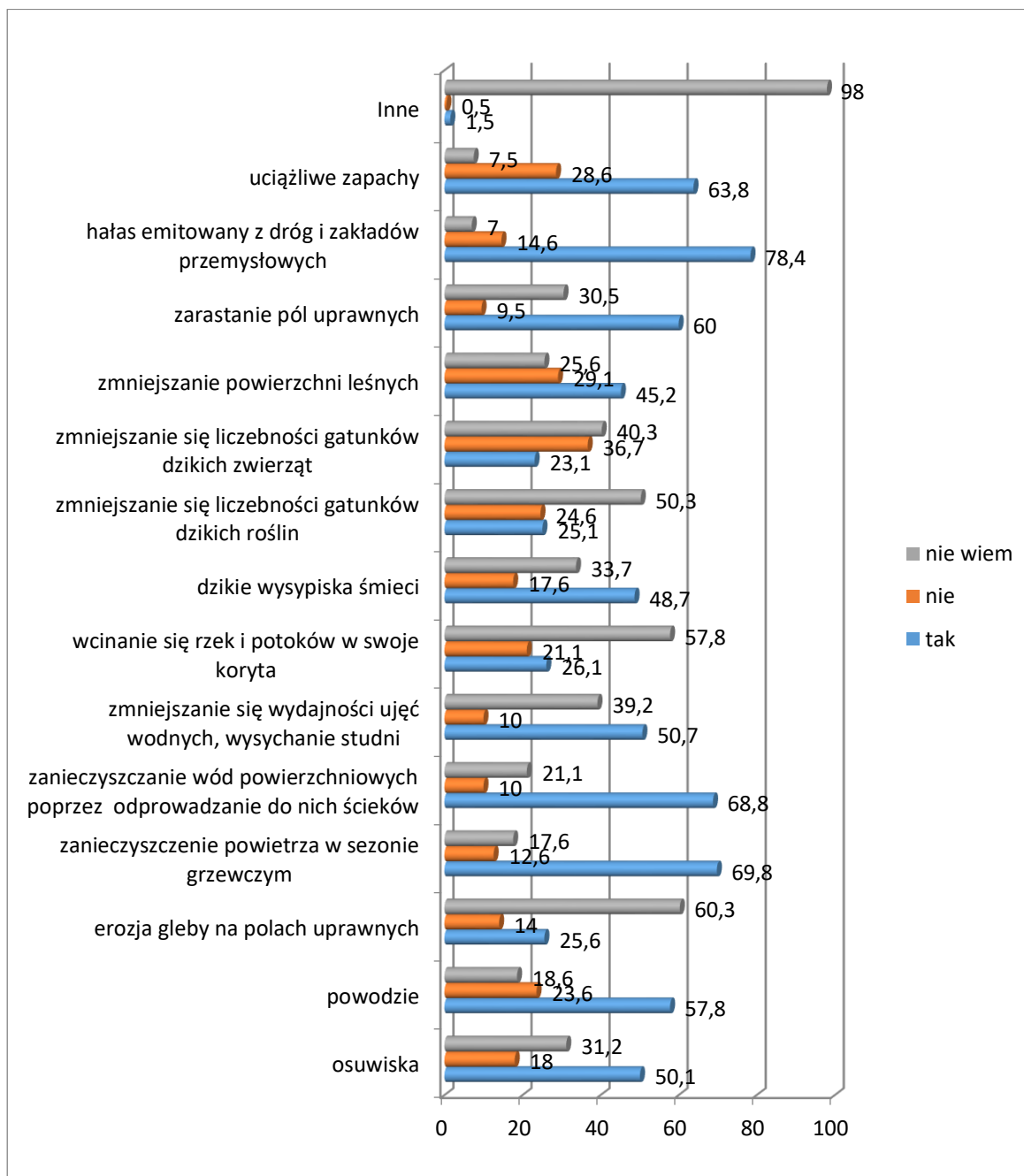
	TAK		NIE		NIE WIEM	
	N	%	N	%	N	%
osuwiska	101	50,1	36	18	62	31,2
powodzie	115	57,8	47	23,6	37	18,6
erozja gleby na polach uprawnych	51	25,6	28	14	120	60,3
zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym	139	69,8	25	12,6	35	17,6
zanieczyszczanie wód powierzchniowych poprzez odprowadzanie do nich ścieków	137	68,8	20	10	42	21,1
zmniejszanie się wydajności ujęć wodnych, wysychanie studni	101	50,7	20	10	78	39,2
wcinanie się rzek i potoków w swoje koryta	52	26,1	42	21,1	105	57,8
dzikie wysypiska śmieci	97	48,7	35	17,6	67	33,7
zmniejszanie się liczebności gatunków dzikich roślin	50	25,1	49	24,6	100	50,3
zmniejszanie się liczebności gatunków dzikich zwierząt	46	23,1	73	36,7	80	40,3
zmniejszanie powierzchni leśnych	90	45,2	58	29,1	51	25,6
zarastanie pól uprawnych	119	60	19	9,5	61	30,5
hałas emitowany z dróg i zakładów przemysłowych	156	78,4	29	14,6	14	7
uciążliwe zapachy	127	63,8	57	28,6	15	7,5
Inne	3	1,5	1	0,5	195	98

źródło: badania własne

Kolejne pytanie dotyczyło występowania na terenie gminy wymienionych w tabeli zjawisk. 78,4% respondentów wskazało na występowanie w gminie hałasu emitowanego z dróg i zakładów przemysłowych. Na zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym wskazało 69,8% ankietowanych. Nie wiele mniej, bo 68,8% badanych zaobserwowało występowanie zanieczyszczenia wód powierzchniowych poprzez odprowadzenie do nich ścieków. Na uciążliwe zapachy uskarża się 63,8% respondentów. Według 60% badanych w gminie zarastają pola uprawne. 57,8% ankietowanych wskazało na powodzie, a 50,7% pytanych na zmniejszanie się wydajności ujęć wodnych, wysychanie studni. Nie wiele mniej, bo 50,1% ankietowanych wskazało na występowanie osuwisk.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

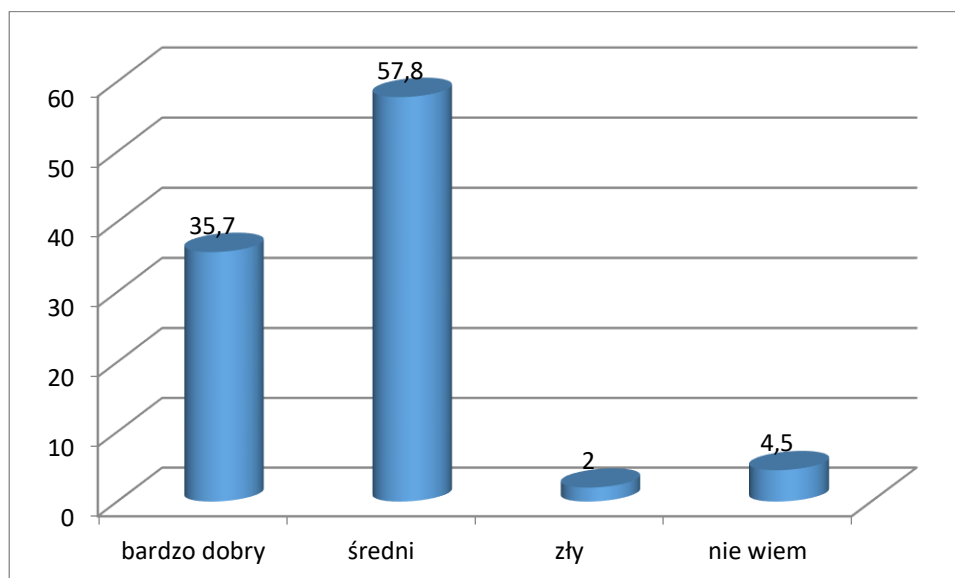
PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Tabela 7. Jaki jest według Pani/Pana stan środowiska przyrodniczego w Pana/Pani gminie?

	N=199	%
bardzo dobry	71	35,7
średni	115	57,8
zły	4	2
nie wiem	9	4,5

źródło: badania własne

Kolejne pytanie dotyczyło stanu środowiska przyrodniczego w gminie. 57,8% ankietowanych wskazało, że stan środowiska w gminie jest średni. Jako bardzo dobry ocenia go 35,7% respondentów. Za zły stan środowiska przyrodniczego w gminie uważa 2% badanych.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Tabela 8. Który z problemów występujących w środowisku przyrodniczym gminy uważa Pani/Pan za najistotniejszy?

	N	%		N	%		N	%
schodzenie dzikich zwierząt a tereny miejskie	2	1,1	zanieczyszczenie powietrza	21	11,8	mała przepustowość dróg	1	0,6
śmieci	18	10,1	niszczenie przez turystów	2	1,1	osuwiska	1	0,6
ścieki	6	3,4	rozbudowa mieszkaniowa	1	0,6	uregulowanie Sanu	1	0,6
smog zimą	4	2,3	coraz więcej dzikich roślin	1	0,6	zagospodarowanie zieleni i terenów wzdłuż sanu	1	0,6
hałas	10	5,6	brak informacji o wilkach w pobliżu osad ludzkich w okresie zimowym	2	1,1	zła gospodarka dolarami	1	0,6
niekorzystne zapachy na ulicach	5	2,8	emisja spalin	1	0,6	szkło na chodniku	1	0,6
zarastanie pól uprawach	2	1,1	zmniejszanie powierzchni zieleni w mieście	1	0,6	dzikie kąpieliska	1	0,6
dzikie wysypiska	7	3,9	żule w parku i na przystanku	2	1,1	droga asfaltowa w lesie	1	0,6
odprowadzanie ścieków do rzeki	8	4,5	zakorkowane ulice	2	1,1	zaśmiecianie lasów	2	1,1
za dużo samochodów	5	2,8	wymieranie dzikich roślin	1	0,6	pozostawienie terenów twardej bez ingerencji człowieka	1	0,6
palenie śmieci i wylewanie ścieków	4	2,3	zakaz montażu urządzeń emitujących hałas	1	0,6	problem z lokalizacją nowej zabudowy na terenach posiadających infrastrukturę techniczną ale położonych w	1	0,6

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

						obszarach chronionych		
niszczenie gleby	1	0,6	barszcz Sosnowskiego	1	0,6	brak wody	2	11
puste tereny nad sanem	1	0,6	wilki zagrażają hodowli owiec	3	0,6	zanieczyszczenie środowiska	1	0,6
zapach przy drodze	3	1,7	zanieczyszczenie odpadami	1	0,6	wysychanie studni	4	2,3
wycinanie lasów	14	7,9	zarastanie pól uprawnych	2	0,6	zmniejszenie wydajności ujęć wodnych	1	0,6
bliskość i ruchliwych dróg	2	1,1	mało infrastruktury przy parkach np. kwaciarnie	1	0,6	zbyt duży nacisk na ochronę siedlisk przyrodniczych	1	0,6
rozprzestrzenianie się Bluszczu Sosnowskiego	1	0,6	coraz mniej wody	1	0,6	brak oczyszczalni ścieków	1	0,6
zanieczyszczenie wód	18	10,1	powstające nowe budynki nie pasujące do tradycyjnych budowli	1	0,6	SUMA	178	100

źródło: badania własne

Kolejne pytanie dotyczyło najistotniejszych problemów, które według respondentów występują w gminie. Najczęściej badani wskazują na zanieczyszczenie powietrza – 11,8%. Nie wiele mniej, bo 10,1% respondentów wskazało na śmieci oraz zanieczyszczenie wód (także 10,1%), a 7,9% ankietowanych uważa, że najistotniejszym problemem gminy jest wycinanie lasów. Hałas jest uciążliwy dla 5,6% badanych.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Tabela 9. Jak można temu zapobiec?

	N	%		N	%		N	%
Odstrzał osobników zagrażających lub wylapywanie i przesiedlenie	2	1,4	ograniczenie prędkości	5	3,6	regulacja populacji wilków	3	2,2
recykling	1	0,7	ochrona przed turystyki	2	1,4	zakaz wycinania lasów, kary pieniężne	1	0,7
obwodnica	5	3,6	zakaz wyrzucania śmieci do rzeki	1	0,7	dotacje dla rolników	2	1,4
kanalizacja	15	10,7	wymiana pieców	3	2,2	walka ze smogiem	1	0,7
zwiększenie dotacji dla mieszkańców	1	0,7	poprawa komunikacji miejskiej	2	1,4	kontrola kierowców	2	1,4
kontrola na terenach wiejskich	1	0,7	zabezpieczenie przyrody	1	0,7	segregowanie odpadów	3	2,2
szersze drogi	1	0,7	dopłaty do wymiany pieców	1	0,7	atrakcyjne stawki wynajmu powierzchni	1	0,7
kontrola i kary	12	8,6	brak dalszej rozbudowy	1	0,7	kompleksowe rozwiązanie	1	0,7
dotacje władzy do odbioru śmieci	1	0,7	ochrona gatunków	1	0,7	konsultacje społeczne	1	0,7
stosować znaki zakazu	1	0,7	kontrola pieców i spalin	3	2,2	wyznaczyć atrakcyjne miejsce do kąpieli	1	0,7
lepsze służby komunalne	1	0,7	ktoś powinien to sprzątać	2	1,4	lepsze drogi	1	0,7
lepsze rządy	1	0,7	zakaz palenia węglem	4	2,9	więcej zieleni	1	0,7
obowiązek posiadania koszy i kary	1	0,7	kontrola gospodarstw domowych	1	0,7	edukacja młodego pokolenia na temat środowiska	4	2,9
inwestycje	1	0,7	utyliczacja	1	0,7	obiektywne badania	2	1,4

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

więcej drzew i mniejszy ruch	1	0,7	dbać o drzewa i leczyć gdy są chore	2	1,4	lepsze gospodarowanie zasobami leśnymi	1	0,7
uczyć ludzi i kontrole policji	2	1,4	oczyszczalnia ścieków	2	1,4	uprawy rolne i hodowle zwierząt gospodarskich	1	0,7
wyciszyć i zieleń	1	0,7	gospodarowanie odpadami	1	0,7	opracowanie MPZP	1	0,7
wybory	1	0,7	zwiększanie świadomości ludzi	6	4,3	wodociągi	7	5
większy nadzór nad zarządzaniem zielenią	1	0,7	więcej wysypisk	1	0,7	gazowe ogrzewanie budynków	3	2,2
lepsze planowanie	4	2,9	regulacje prawne	3	2,2	zmniejszyć restrykcyjność	1	0,7
ochrona drzew	2	1,4	opracowanie programu walki z barszczem, niszczenie go na wczesnym etapie, aby zahamować to w sposób naturalny	2	1,4	zaprzestanie wycinki	1	0,7
SUMA							140	100

źródło: badania własne

Badanych poproszono o wskazanie w jaki sposób można zapobiec występowaniu problemów wskazanych przez nich w poprzednim pytaniu. Najczęściej badani wskazywali na budowę kanalizacji – 10,7% ankietowanych. Kontrole i kary są rozwiązaniem dla 8,6% badanych. 4,3% pytanych wskazało na zwiększenie świadomości. Dla 3,6% badanych obwodnica byłaby rozwiązaniem dla hałasów oraz problemów z nadmiernym ruchem. Ograniczenie prędkości i recykling są rozwiązaniem dla także dla 3,6% respondentów.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Tabela 10. Proszę wybrać spośród wskazanych poniżej walorów Pana/Pani gminy 3 najbardziej wartościowe.

	N=607	%
zasoby surowców mineralnych	14	2,3
urozmaicona rzeźba (góry, doliny, grzbiety)	124	20,4
korzystny klimat	56	9,2
czyste powietrze	25	4,1
wody płynące w potokach	26	4,3
duże zasoby wód podziemnych	7	1,2
urodzajne gleby	7	1,2
duże powierzchnie lasów	81	13,4
bogactwo gatunków roślin	25	4,1
różnorodność gatunków dzikich zwierząt	19	3,1
piękny krajobraz	112	18,4
ciekawe obiekty architektoniczne	90	14,8
tradycyjny układ zabudowy wsi	20	3,3
inne	1	0,2

źródło: badania własne

Badanych zapytano o trzy najpiękniejsze walory przyrodnicze gminy Sanok. Najczęściej badani wskazywali na urozmaiconą rzeźbę (góry, doliny) – 20,4%. Piękny krajobraz jest największym walorem dla 18,4% badanych. 14,8% ankietowanych wskazało na ciekawe obiekty architektoniczne. Nie wiele mniej, bo 13,4% respondentów uważa, że najpiękniejszymi walorami przyrodniczymi są duże powierzchnie lasów.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

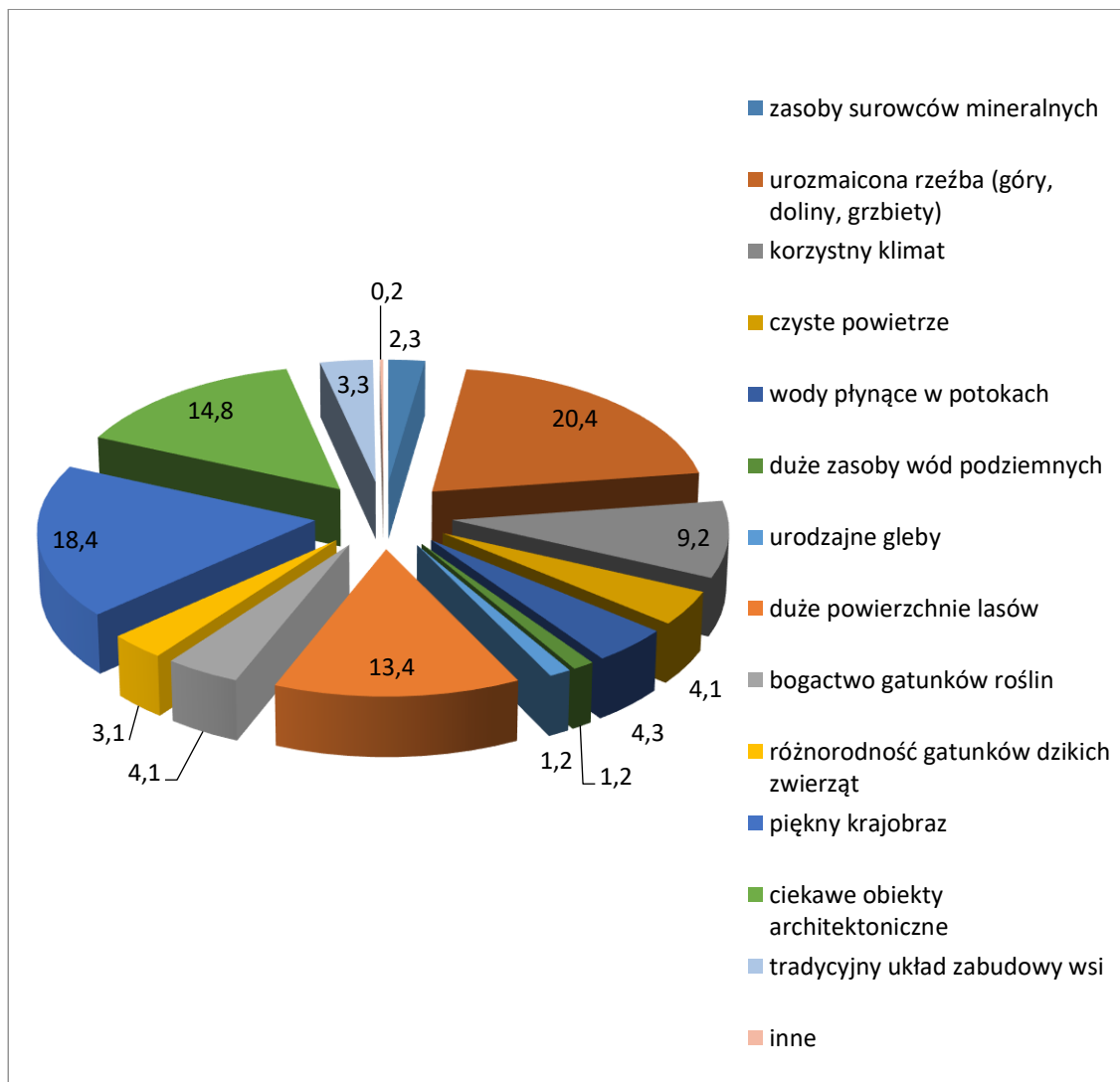

Tabela 11. Czy na terenie gminy znajdują się obszary lub obiekty przyrodnicze albo kulturowe, które należałoby objąć ochroną?

	N=199	%
tak	29	14,6
nie	26	13
nie wiem	144	72,4

źródło: badania własne

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Badanych zapytano czy na terenie gminy znajdują się obszary lub obiekty przyrodnicze lub kulturowe, które należałoby objąć ochroną. 14,6% badanych przyznało, że są takie obiekty. Nie wiele mniej, bo 13% respondentów wskazało, że według nich nie na terenie gminy nie ma obiektów, które należałoby objąć ochroną.

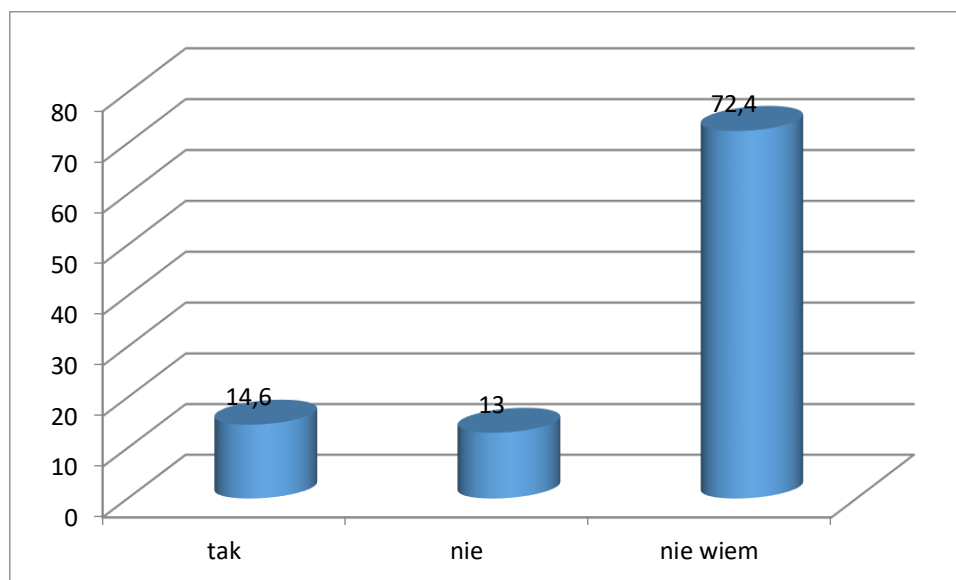

Tabela 12. Proszę wskazać zjawiska, które występują w gminie. Jak ocenia Pan(i) ich wpływ na krajobraz?

Zjawisko	Obecność zjawiska		Wpływ na krajobraz					
			Pozytywny		Negatywny		Obojętny	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Zarastanie pól uprawnych i polan śródleśnych	119	59,8	11	5,5	79	39,7	29	14,6
Istnienie otwartych terenów pól uprawnych	109	54,8	60	30,2	11	5,5	38	19,1
Powstawanie zwartej zabudowy w dolinach	93	46,7	30	15	33	16,6	30	15
Powstawanie pojedynczej zabudowy na stokach i grzbietach	105	52,7	32	16,1	48	24,1	25	12,6
Reklamy w formie billboardów	160	80,4	2	1	127	63,8	31	15,6
Powstawanie budynków o zupełnie odmiennej architekturze niż tradycyjna zabudowa	124	62,3	16	8	68	34,2	40	20,1
Zabudowa przemysłowa	76	38,2	7	3,5	38	19,1	31	15,6

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Budowa wież widokowych	83	41,7	71	35,7	7	3,5	6	3
Kamieniołomy	33	16,6	9	4,5	10	5	14	7
Rozbudowa infrastruktury (np. drogi dojazdowe do domów, pól, lasów)	161	80,9	119	59,8	16	8	27	13,6
Infrastruktura sportowa, turystyczna i rekreacyjna (np. stok narciarski, hotele)	146	73,3	116	58,3	6	3	4	12
Inna zjawisko istotne dla Pana(i)	4	2	0	0	4	2	0	0

źródło: badania własne

Badanych poproszono o wskazanie zjawisk, które występują w gminie oraz dokonanie oceny występujących zjawisk. Według badanych najczęściej występującym zjawiskiem jest rozbudowa infrastruktury takiej odpowiedzi udzieliło 80,9%, w tym 59,8% pytanych wskazało to zjawisko jako pozytywne. Nie wiele mniej 90,4% respondentów wskazało na reklamy w formie billboardów. 63,8% pytanych uważa to za zjawisko negatywne. Na infrastrukturę sportową, turystyczną i rekreację wskazało 73,3% ankietowanych, większość badanych uważa, że jest to zjawisko pozytywne (58,3%). 62,3% badanych wskazało na powstawanie budynków o zupełnie odmiennym architekturze niż tradycyjna zabudowa. To zjawisko 34,2% respondentów uważa za negatywne.

Tabela 13. Jakie 3 najcenniejsze/najpiękniejsze miejsca istnieją w Pani/Pana gminie?

	N	%		N	%		N	%
skansen	74	13,8	Mrzygłód	5	0,9	Falejówka	3	0,6
ścieżka przyrodnicza w Bykowcach	1	0,2	krajobraz	2	0,4	Zagórz	1	0,2
zamek w Sanoku	103	19,2	Muzeum Budownictwa Ludowego	4	0,7	Kościół Przemienienia Pańskiego	1	0,2
park miejski Królowej Bony	30	5,6	Galeria prac Beksińskiego	5	0,9	Kościół Podwyższenia krzyża	1	0,2
rzeka San	24	4,4	ul. 3 maja	1	0,2	centrum miasta	1	0,2

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

rynek w Sanoku	45	8,4	orle skałki	15	2,8	tereny zielone nad Sanem	1	0,2
ścieżka dla turystów - las	4	0,7	Międzybrodzie	13	2,4	Wujskie - serpentyny	3	0,6
stare miasto	13	2,4	plac zamkowy	2	0,4	Stawy w Hłomczy i Dobrej	2	0,4
Góry Słonne	17	3,1	ratusz	2	0,4	Mrzyglód	10	1,8
wieś Wiszna	1	0,2	pałac miejski	1	0,2	Raczkowa	1	0,2
cerkwie i Kościoły	17	3,1	szlaki	2	0,4	Sanoczek	1	0,2
Kościół i Klasztor oo. Franciszkanów	11	2	Stróże Małe - od budowy obwodnicy do lasu	1	0,2	Czerteż	2	0,4
Linia Mołotowa	6	1,1	pofałdowany teren w okolicy Niebieszczan	1	0,2	rybek - zabudowa wsi Mrzyglód	1	0,2
Liszna	3	0,6	okolice Dobrej	1	0,2	Cerkiew w Czarteżu	1	0,2
Sanok	1	0,2	Trepcza	1	0,2	Dwór w Murkowcach	2	0,4
Dobra	4	0,7	Bykowce	1	0,2	ruiny zamku Sobień	1	0,2
Lalin	2	0,4	Ulucz	1	0,2	Hłomcza	2	0,4
Tyrawa Wołocka	2	0,4	Brzozów	1	0,2	cerkiew św. Trójcy	2	0,4
lasy	6	1,1	Kościół w Lisznej	2	0,4	rezerwat przyrody Polanki w Bykowcach	1	0,2
dolina Sanu	7	1,3	Cerkiew w Uluczu	2	0,4	park falejówka	2	0,4
wzgórza Zamku Królewskiego	1	0,2	cerkiew św. Michała	3	0,6	Bobolówka Strachocina	3	0,6
Park Adama Mickiewicza	1	0,2	Biała Góra	5	0,9	Międzyglód	3	0,6
tereny nad rzeką	2	0,4	góry czarne	1	0,2	Tyrawa Solina	1	0,2

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

muzeum drewnianych chat	1	0,2	Pogórze Bukowskie	1	0,2	Wujskie punkt widokowy	1	0,2
góry	3	0,6	zamek w Zagórzcu	2	0,4	kopalnia Strachocina	1	0,2
Ramerówka	1	0,2	Strachocina	3	0,6	góry od Widacza	1	0,2
Park miejski	6	1,1	las	1	0,2	Załóż	1	0,2
kinoo plenerowe	1	0,2	plac św. Mikołaja	1	0,2	Kostarowce	1	0,2
Centrum Sanoka	1	0,2	deptak	1	0,2	Lalin	1	0,2
mały rynek	1	0,2	stary Kościół w Międzybrodziu	1	0,2	szlak ikon	1	0,2
taras widokowy	9	1,6	Baczkowa	2	0,4	SUMA	535	100

źródło: badania własne

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazaniu trzech najpiękniejszych miejsc w rejonie. Badani najczęściej wskazali na zamek w Sanoku – 19,2%. 13,8% ankietowanych wskazało na Skansen. Rynek w Sanoku jako najpiękniejsze miejsce w rejonie wskazało 8,4% badanych. Dla 5,6% ankietowanych najpiękniejszym miejscem jest park w Sanoku. Najpiękniejsza w terenie jest rzeka San według 4,4% badanych. Nie wiele mniej, bo 3,1% pytanych wskazała na Góry Słonne również na cerkwie i Kościoły wskazało po 3,1% ankietowanych.

Tabela 14. Proszę wskazać 3 najbrzydsze miejsca w Pani/Pana gminie.

	N	%		N	%		N	%
ul. Białogórska w Sanoku	1	0,5	parkingi	2	0,9	dom turysty	1	0,5
niezabezpieczony brzeg rzeki na terenie Sanoka	1	0,5	miejskie ulice i chodniki	1	0,5	park Sanok	2	0,9

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

stary szpital w Sanoku	1	0,5	Prusien	1	0,5	liceum ogólnokształcące	1	0,5
bloki	2	0,9	Płowce	1	0,5	most widokowy	1	0,5
okolice dworca	1	0,5	Mrzygłód	1	0,5	Cerkiew w Mrzygłodzie do renowacji	1	0,5
bilbordy	5	2,3	most na Białą Górę	4	1,8	Droga w Mrzygłodzie i Hłomczy	1	0,5
wąskie ulice	1	0,5	ul. Okulickiego	4	1,8	Droga w Tylawie Solnej	1	0,5
plac Autosanu	6	2,8	hala targowa	6	2,8	Tarnawa Solna	1	0,5
stare lodowisko	5	2,3	rondo Beksińskiego	3	1,4	Międzybrodzie za Sanem	1	0,5
tereny zielone wzdłuż Sanu	5	2,4	stara część parku	2	0,9	Załuż	2	0,9
plac św. Michała z otaczającą częścią zabudowy	1	0,5	okolice Kauflandu	2	0,9	PGR-y	3	1,4
architektura obiektów MOSIR na Błoniach	1	0,5	Sanoczek	2	0,9	Czerteż	3	1,4
Architektura budynku osiedla Traucitta i Celiceni Ana	1	0,5	Rusiek	1	0,5	szeregówka	1	0,5
parking przy Domu Turysty	1	0,5	Kostarowice	1	0,5	Strachocina	4	1,8
Dom Turysty	1	0,5	stary szpital w Sanoku	1	0,5	Pakoszówka	6	2,8

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

otoczenie ulic w mieście	3	1,4	ośrodek sanoczanka	1	0,5	Zabudowa gospodarstw w Pokowice	1	0,5
Falejówka	1	0,5	ul. Traugutta w Sanoku	3	1,4	baza sprzętu przy alei do dworu w Bykowcach	1	0,5
Strachocin	1	0,5	różnokolorowe osiedla bloków kompletnie nie pasują do reszty	1	0,5	deptak (menele)	1	0,5
Liszna	1	0,5	rozwalające się chodniki i ulice np. ul. Traugutta	1	0,5	budynek ośrodka zdrowia w Niebieszczykach	1	0,5
blokowiska	20	9,4	stare zaniedbane kamienice Sanoka	2	0,9	Stróże Małe	1	0,5
rynek bez drzew	2	0,9	obszar pod wzgórzem Sanoka	1	0,5	Stróże Wielkie	6	2,8
dworzec	27	12,7	parkingi	1	0,5	Płowce	4	1,8
szkoła	1	0,5	Dąbrówka - zabudowa	1	0,5	Dobra - kopalnia odkrywkowa	3	1,4
boisko	1	0,5	kopiec w parku - zaniedbany	1	0,5	Trepcza	1	0,5
chodniki	1	0,5	ośrodek sosenki	1	0,5	Hłomcze	1	0,5
miejsca огоłocone z drzew	1	0,5	most na Białą Górę	1	0,5	Jurowce	4	1,8
główna trasa wjazdowa	1	0,5	wysypisko śmieci	2	0,9	Wujskie	2	0,9
teren wokół rzeki	1	0,5	skład materiałów	2	0,9	Srogów Górny i Dolny	2	0,9

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

			budowlanych na ul. Reymonta					
sklepy i galerie	4	1,9	zapuszczone miejsca w centrum	1	0,5	ruiny dworu	1	0,5
stare osiedla	1	0,5	taras widokowy	1	0,5	Kostarowce	3	1,4
SUMA							212	100

źródło: badania własne

Kolejno poproszono badanych o wskazanie trzech najbrzydszych miejsc w gminie. Najczęściej badani wskazali na dworzec – 12,7% ankietowanych. 9,4% respondentów wskazało na blokowiska. Za najbrzydsze miejsca w gminie 2,8% ankietowanych uważa plac Autosanu, podobnie badani wymienili halę targową, Pakoszówkę, Stróże Wielkie (po 2,8% respondentów). Tereny zielone wzdłuż Sanu także 2,4% respondentów. Bilbordy są nieestetyczne dla 2,3% pytanych, podobnie 2,3% ankietowanych wskazało na stare lodowisko.